

The Meaning of Chanukah in 2022

1. Rambam, Mishneh Torah, Megillah v'Chanukah 4:12

מִצְוַת נֵר חֲנֻכָּה מִצְוָה חֲבִיבָה הִיא עַד מְאֹד וְצָרִיף אָדָם לְהִזְהֵר בָּהּ כְּדִי לְהוֹדִיעַ הַנֶּס וְלְהוֹסִיף בְּשִׁבְחָה הַקָּל וְהוֹדִינָה לוֹ עַל הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לָנוּ. אֲפִלּוּ אִין לוֹ מָה יֵאָכֵל אֲלָא מִן הַצְּדָקָה שׁוֹאֵל אוֹ מוֹכֵר כְּסוּתוֹ וְלוֹקֵחַ שְׁמֶן וְנֵרוֹת וּמְדַלִּיק.

The mitzvah of kindling Chanukah lamps is **exceedingly precious**. A person should be very careful in its observance to publicize the miracle and thus increase our praise of G-d and our expression of thanks for the miracles which He wrought on our behalf. Even if a person has no resources for food except [what he receives] from charity, he should pawn or sell his garments and purchase oil and lamps to kindle them [in fulfillment of the mitzvah].

2. Talmud, Shabbos 21b

מַאי חֲנוּכָּה? דְּתַנּוּ רַבִּנּוּן: בְּכִ"ה בְּכֶסֶלִיו יוֹמֵי דְחֲנוּכָּה תְּמַנְיָא אֵינּוּן דְּלֹא לְמַסְפַּד בְּהוֹן וְדְלֹא לְהַתְעַנּוֹת בְּהוֹן. שְׂכֵשְׁכֵנְכֵסוּ וְיוֹנִים לְהִיכֵל טְמֵאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים שְׂבֵהִיכָל. וְכִשְׁבָּרָה מְלָכוֹת בֵּית חֲשִׁמוֹנָי וְנִצְחָחוּם, בְּדָקוּ וְלֹא מִצְאוּ אֲלָא פֶּד אַחַד שֶׁל שְׁמֶן שֶׁהָיָה מוֹנַח בְּחֻתְמוֹ שֶׁל כְּהֵן גְּדוֹל, וְלֹא הָיָה בוֹ אֲלָא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד. נַעֲשֶׂה בוֹ נֶס וְהַדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ שְׁמוֹנֶה יָמִים. לְשָׁנָה אַחֲרַת קְבָעוּם וַעֲשׂוּאוּם יָמִים טוֹבִים בְּהִלָּל וְהוֹדָאָה.

What is Chanukah? The Sages taught: On the twenty-fifth of Kislev, the days of Chanukah are eight. One may not eulogize on them and one may not fast on them. [What is the reason?] When the Greeks entered the Sanctuary they defiled all the oils that were in the Sanctuary. And when the Hasmonean monarchy overcame them and emerged victorious over them, they searched and found only one cruse of oil that was placed with the seal of the High Priest. And there was [sufficient oil] there to light [the Menorah for] only one day. A miracle occurred and they lit from it eight days. The next year [the Sages] instituted [those days] and made them holidays with *Hallel* and thanksgiving.

3. Rambam, Mishneh Torah, Megillah v'Chanukah 3:1

כְּבֵית שְׁנֵי כְּשִׁמְלֵכֵי יוֹן גָּזְרוּ גְזָרוֹת עַל יִשְׂרָאֵל וּבִטְלוּ דָתָם וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתָם לְעִסְק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת. וּפְשָׁטוּ יָדָם בְּמִמּוֹנִם וּבְכַוְנוֹתֵיהֶם וּנְכַסּוּ לְהִיכֵל וּפְרָצוּ בוֹ פְרָצוֹת, וְטִמְאוּ הַטְּהָרוֹת. וְצָר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד מִפְּנֵיהֶם וּלְחֻצוֹם לְחֵץ גְּדוֹל עַד שֶׁפָּרְחוּם עֲלֵיהֶם אֲלָקֵי אֲבוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעָם מִיָּדָם וְהִצִּילָם וּגְבָרוּ בְּנֵי חֲשִׁמוֹנָי הַכְּהֵנִים הַגְּדוֹלִים וְהַרְגוּם וְהוֹשִׁיעוּ יִשְׂרָאֵל מִיָּדָם וְהַעֲמִידוּ מֶלֶךְ מִן הַכְּהֵנִים וְחִזְרָה מְלָכוֹת לְיִשְׂרָאֵל יָתֵר עַל מֵאֲתִים שָׁנָה עַד הַחֲרָבָן הַשְּׁנִי.

In [the era of] the Second Temple, the Greek kingdom issued decrees against the Jewish people, [attempting to] nullify their faith and refusing to allow them to observe the Torah and its commandments. They extended their hands against their property and their daughters; they entered the Sanctuary, **wrought havoc** within, and **made the pure impure**. The Jews suffered great difficulties from them, for they oppressed them greatly until the G-d of our ancestors had mercy upon them, delivered them from their hand, and saved them. The sons of the Hasmoneans, the High Priests, overcame [them], slew them, and saved the Jews from their hand. They appointed a king from the priests, and sovereignty returned to Israel for more than 200 years, until the destruction of the Second Temple.

4. Midrash, Bereishis Rabbah 2:4

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ פָּתַר קִרְיָא בְּגִלְיוֹת... "וְחֹשֶׁךְ", זֶה גְלוֹת יוֹן, שֶׁהִחְשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶן, שֶׁהִתְהַוְּתָה אוֹמְרַת לָהֶם: פְּתוּבוּ עַל קַרְן הַשּׁוֹר שֶׁאִין לָכֶם חֵלֶק בְּאֵלֵי יִשְׂרָאֵל.

Rabbi Shimon ben Lakish explained the verse... "And darkness" refers to the Greek Exile which darkened the eyes [of the Jews] through its decrees. [The Greeks] told [the Jewish people], "Write for yourselves on the horn of an ox that you have no share in the G-d of Israel."

5. Rabbi Chaim Friedlander, Sifsei Chaim, Vol. II, p. 53

אֵעָפ"כ תְּקוּפָה זוֹ נִקְרָאת גְלוֹת יוֹן, כִּי הַמוֹשֵׁג "גְלוֹת" אֵינוּ בְדוּקָא כַּאֲשֶׁר גְּלִינוּ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּגִלוֹת בְּבֵל וְכו', מִפְּנֵי שֶׁ"גְלוֹת" הִיא בְּעִיקַר גְלוֹת הַשְּׂכִינָה, דְּהֵינּוּ כַּאֲשֶׁר הִקְשֵׁר הַרוּחַנִי בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל לְקַב"ה מוֹחֵלֵשׁ אוֹ מְנוֹתֵק ח"ו, וְזֹאת ע"י שֶׁהַגּוֹיִים שׁוֹלְטִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּאוֹפֵן רוּחַנִי, כַּאֲשֶׁר הוּא מוֹשְׁפַע מֵתְרַבּוֹתָם וּמְכוּוֹן אֶת הַלִּיכּוּתוֹ לְפִי אוֹרְחוֹת הַחַיִּים שֶׁל הַגּוֹיִים.

This time period is called the “Greek exile.” The term “exile” does not only refer to time periods when the Jews were exiled from the Land of Israel, as was the case with the Babylonian exile, etc.

“Exile” is mainly the removal of the Holy Presence (*Shechinah*), occurring when the spiritual connection between G-d and the Jewish people is weakened or disconnected. This comes about in situations where non-Jews rule over the Jews spiritually, and the Jews are influenced by their culture and behave according to the ways of the nations

הגדרת יוון כ”חושך” היא לכאורה הפוכה מהמקובל בעולם ומהידוע מההיסטוריה של יוון, שהרי כל הפריחה של התרבות האנושית הנאורה היתה בעיקר ביוון, וכל התפתחות הפילוסופיה, המדע, התרבות והפצתן מאז, בימי רומי ובימי כל הממלכות הגדולות שבאו אחריה כולל הערבים, כולם התבססו על חכמת יוון והרחיבו אותה, והיא הבסיס של התרבות והמדע עד היום הזה. והנה חז”ל קבעו ופסקו שכל זה הוא “חושך”...

Defining (Yavan) Greece as darkness opposes what is accepted in the world and what is known from the history of the Greeks, since the blossoming of enlightened human civilization was rooted in Greece. The development of philosophy, science, and culture and their dissemination, from the Romans to the great empires that followed, including the Arab nations, all founded themselves on the wisdom of the Greeks – it remains the basis of culture and science today. Yet, the Sages determined that this worldview is “darkness.”

אלא היא הנותנת, מכיוון שהיו חכמים לכן רצו להתחרות בחכמת התורה ובעם התורה, כמו שביאר המהר”ל “והקירוב הזה עצמו” – לחכמה ולתורה – “היה גורם שרצו לאבד מהם” – מישראל – התורה, “כי אין גיבור מתקנא אלא בגיבור שכמותו, ולפיכך רצו לאבד מהם התורה.” כי אדרבא בגלל שהיו חכמים יותר משאר האומות לכן ראו דוקא בעם ישראל ובתורתו את המתחרה שלהם, ומסיבה זו ביקשו לתרגם את התורה ליוונית כי רצו לבלוע את התורה ולהפוך אותה לחלק מהחכמה היוונית וכסניף לה.

However, this is the reason [for Yavan being coined “darkness”]: Since the Greeks were so scholarly, it was their intention to compete with the Torah’s wisdom and with the Torah nation. The Maharal explains, “The Greeks wanted to destroy the special relationship of the Jews to the Torah, according to the principle that a strong nation is jealous of another strong nation, and therefore wanted to dispossess them of their Torah.” In fact, since the Greeks were wiser than other cultures, they specifically viewed the Jewish nation as a threat to their stature. Their goal was to translate the Torah into Greek and to transform Judaism into a sub-culture of Greece.

6. Rabbi Shlomo Wolbe, Alei Shur, Vol. II, p. 459

גלות התורה ביוון החשיכה עיני ישראל. די בגזירות להשכיחם תורה כדי להחשיך להם. ועוד זאת שהתכוונו להעבירם מחוקי רצונו יתברך ולדחותם מלהיות העם הנבחר להיות בני חורין ו”מתעלים” – הרי זה פוגע בעצם מהותה של האומה הקדושה!

The Jewish exile by the Greeks darkened the eyes of the Jews [it obscured their ability to have clarity of understanding]. Not only did the Greeks enact many decrees against the Jews in order to have them forget the Torah and bring darkness upon them, but they also wanted to prevent the Jews from observing G-d’s laws and take away their status of being the Chosen Nation so that they should become “free” and assimilate. This would undermine the essence of the holy nation!

7. Ramban, Vayikra 16:8

המתחכמים בטבע הנמשכים אחרי היוני אשר הכחיש כל דבר זולתי המורגש לו, והגיס דעתו לחשוב הוא ותלמידיו הרשעים, כי כל ענין שלא השיג אליו הוא בסברתו איננו אמת.

Scientists go in the way of the Greek [i.e. Aristotle] who denied the reality of anything that he could not experience with his senses. He and his wicked students were arrogant enough to believe that anything which they did not understand could not possibly be true.

8. Otzar HaMidrashim, Chanukah, p. 189

ענה באו ונעלה עליהם ונבטל מהם את הברית אשר כרת להם אלקיהם: שבת, ראש חדש, ומילה.

At that time the Greeks arose over the Jewish people and nullified the covenant which the Jews made with their G-d: Shabbat, Rosh Chodesh [the Jewish calendar system] and Bris Milah.

9. Ba'al HaTurim, Bereishis 26:22

"רחובות" - כנגד יון שגזרו שלא יטבלו כדי למונעם מפריה ורביה, ונעשה להם נס ונזדמן להם מקוה בבית לכל אחד ואחד (מדרש מעשה חנוכה). וזהו "ופרינו בארץ".

The third well dug by Yitzchak is called Rechovot. This refers to the future: when the Greeks decreed that the Jewish wives could not immerse [in a mikvah] in order to prevent the Jews from having children. G-d made a miracle and each family found a mikvah in their own home. This is the connotation of the verse, "[G-d has granted us ample space] and we can be fruitful in the Land" (Bereishis 26:22).

10. Rashi, Shabbos 23a

שגזרו יוונים על כל בתולות הנשואות להיבעל לטפסר תחלה.

The Greeks decreed that all Jewish brides had to visit the foreign governor prior to their wedding night.

11. Hesiod, "Works and Days," line 354

Give to him who gives but do not give to him who does not give [back].

12. Midrash, Eichah Rabbah 2:13

אם יאמר לך אדם: יש חכמה בגוים, תאמן, הן הוא דקתיב (עובדיה א, ח): "והאבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשו." יש תורה בגוים, אל תאמן, דקתיב: "מלכה ושריה בגוים אין תורה."

If a person will say to you: 'There is wisdom among the nations,' believe it. That is what is written: "I will eliminate the wise from Edom, and understanding from the mountain of Esav" (Ovadia 1:8). [If a person will say:] 'There is Torah among the nations,' do not believe it, as it is written: "Its king and its princes are among the nations; there is no Torah."

13. Talmud, Megillah 9b

רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יוניתי. אומר רבי אבהו אומר רבי יוחנן: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. ואמר רבי יוחנן: מאי טעמא דרבן שמעון בן גמליאל, אומר קרא: "יפת אלקים ליפת וישכן באהלי שם", דבריו של יפת יהיו באהלי שם. [The mishnah cites that] Rabban Shimon ben Gamliel says: Even with regard to [Torah] scrolls, [the Sages] permitted them to be written only in Greek. Rabbi Abbahu said that Rabbi Yochanan said: The *halachah* is in accordance with [the opinion of] Rabban Shimon ben Gamliel. And Rabbi Yochanan said: What is the reason [for the opinion] of Rabban Shimon ben Gamliel? [He based his opinion on an allusion in the Torah, as the] verse states: "G-d shall enlarge Yefes, and He shall dwell in the tents of Shem" (Bereishis 9:27).

14. Levush, Orach Chaim 670:2

מפני שלא נמסרו ישראל באותו זמן ביד מושל אחד שהיה מושל עליהם להריגה כמו שהיה בימי המן, אלא שבאו האויבים עליהם למלחמה ולא בקשו מהם אלא ההכנעה, ולהיות ידם תקיפה על ישראל ולהעבירם על דתם ... ואם היו ישראל מכניעים להם להיות כבושים תחת ידם ולהעלות להם מס וחוזרים לאמונתם הלילה, לא היו מבקשים יותר.

The enemy... did not decree death and annihilation upon them, but only oppression and measures to convert them from their religion... And if Israel had submitted to the Greeks, behaving as a conquered people and paying tribute, and had converted to the conqueror's faith, the Greeks would have made no further demands.

15. Bach, Orach Chaim, 670

אבל בחנוכה עיקר הגזירה היתה על שהתירשלו בעבודה וע"כ היתה הגזירה לבטל מהם העבודה....

On Chanukah, the main reason for the decree upon the Jews was because they were lax in their service of G-d in the Temple. Accordingly, the Heavenly Decree was to take away the Temple Service from them...

16. Pnei Yehoshua, Shabbos 21b

ולכאורה יש לתמוה כל טורח הנס זה למה, דהא קי"ל טומאה הותרה בציבור, והיו יכולין להדליק בשמן טמא ... לכך נראה דעיקר הנס לא נעשה אלא להודיע להם חיבת המקום עליהם כדאשכחן שנעשה זה הנס תמיד ... והואיל ואיתרחיש להו ניסא בעיקר הענין שנגאלו גאולה שלימה מיד מלכות יון הרשעה שהיו אומרים לישראל כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל וגזרו כמה שמדיות, ועכשיו שנגאלו ונעשה להם נס גדול ששלטו בשונאיהם, לכך נעשה להם ג"כ נס זה בענין הנרות שהוא עדות לישראל שהשכינה שורה בהם כדדרשי נמי לענין נר מערבי אלא שלאחר מיתת שמעון הצדיק אפילו נר מערבי לפעמים היה כבה והולך לכך נעשה להם נס בזה הענין ממש באותן הימים שהיו עת רצון להודיע שחזרו לחיבתן הראשונה, כן נראה לי נכון.

17. Beis HaLevi, Chanukah

הנה הא דמצינו במצוה זו הידור ויותר הידור. הנראה משום דעיקר הנס תכליתו היה רק משום הידור מצוה לחודא ולא משום עיקר המצוה, דהרי היה בפך שמן להדליק בו לילה אחת, והרי היו יכולים לעשות פתילות דקות ביותר שתהיה הפתילים שמינית מן מה שהיה רגיל להיות בכל יום מקודם, והיה מספיק לשמונה ימים והיה מקיים עיקר המצוה דהרי אין שיעור לעובי הפתילות. וכל הנס היה רק משום הידור מצוה שיהיו הנרות יפים כמו שהיו מקודם וע"כ תקנו חכמים במצוה זו הידורים יותר מבכל מצוה.

Maharal, Ner Mitzvah, p. 22

...עיקר מה שקבעו ימי חנוכה בשביל שהיו מנצחים את היונים רק שלא היה נראה שהיה כאן נצחון הזה על ידי נס... לפיכך נעשה הנס על ידי נרות המנורה שידעו שהכל היה בנס מן השם יתברך.

The essence of the establishment of the festival of Chanukah was the military defeat of the Greeks, except that it was not apparent to them that this victory was a miracle ... Therefore, the miracle of the lights of the Menorah was performed for them so that they would know that everything was a miracle from G-d, Blessed be He.

18. Rabbi Eliyahu Dessler, Michtav M'Eliyahu, pp. 119-120

זהו סודו של נס חנוכה: נצחון המעטים על הרבים היה נראה כנמנע בדרך הטבע. למרות זאת התחזקו החשמונאים – מתוך החלטה של "אין ברירה" – ומשום כך זכו לסייעתא דשמיא למעלה מדרך הטבע.... נס חנוכה מורה לנו שאין מקום ליאוש במקום שנראים הדרכים חסומים ומגבלים בדרך הטבע. יתאמץ ביותר כיון שאין ברירה, ואז יפתחו לו שערי סייעתא דשמיא חדשים.

This is the secret of the miracle of Chanukah: The victory of the few over the many seemed to be impossible. Despite this, the Hasmoneans roused themselves by making a decision that they had no other choice [except to fight]. They therefore merited Divine assistance above the natural order of events. The miracle of Chanukah teaches us that there is no room for despair in situations where the options seem closed or naturally limited; one must gather his strength, as there is no other choice, and then new gates of Divine assistance will open.

19. Rabbi Shlomo Wolbe, Alei Shur, Vol. II, pp. 456-7

הרי זהו חג החיזוק! כל מה שניתן לנו ללמוד מהתשועות והמלחמות בחג זה, הוא: מסירת נפש! אילו זכינו, היינו מפיקים מחנוכה חיזוק למשך כל השנה, כי זוהי סגולת החג.

Chanukah is the holiday of spiritual strengthening! We can learn from the salvations and wars of Chanukah uncompromising dedication to Jewish life. If we are worthy, the strength we derive from Chanukah will accompany us throughout the year, as this is the special influence this holiday can impact.